

REISJÄRVEN KUNTA

VARAINHOIDON JA SJOITUSTOIMINNAN PERIAATTEET

Kunnanhallitus 27.10.2025 § 207
Valtuusto 10.11.2025

SISÄLLYS

VARAINHANKINNAN JA SIOITUSTOIMINNAN PERIAATTEET	3
JOHDANTO	3
1. VARAINHANKINTA	3
1.1 Varainhankinnan yleiset periaatteet	3
1.2 Varainhankinnan vaihtoehdot	4
1.3 Varainhankinnan riskit, niihin varautuminen ja niiltä suojautuminen.....	4
1.4 Varainhankinnan seuranta	5
2 SIOITUSTOIMINTA	6
Sioitustoimintaa ohjaavat linjaukset	6
2.1 Kunnan arvopaperisalkku	7
2.2 Varainhoitajan käyttö	8
2.3 Kielletyt sioituskohteet ja menettelyt	9
2.4 Sioitustoiminnan seuranta.....	9
3 VOIMAANTULO	9

VARAINHOIDON JA SIOITUSTOIMINNAN PERIAATTEET

JOHDANTO

Kuntalain (410/2015 § 14) mukaan valtuuston tehtäviin kuuluu **kunnan varallisuudenhoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista päättäminen**. Säännös korostaa valtuuston roolia kunnan varallisuuden hoitoa ja sijoitustoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Päätösvaltaa voidaan kunnan hallintosäännössä siirtää kunnanhallitukselle tai sijoitustoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle. Valtuuston on otettava kantaa kunnan sijoittamisen perusteisiin.

Varainhoidon ja sijoitustoiminnan ensisijainen tehtävä on tukea Reisjärven kunnan toimintaa valtuuston asettamien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Varainhankinnan, varainhoidon ja sijoitustoiminnan toteutuksen tarkoituksena on turvata Reisjärven kunnan maksuvalmius kaikissa tilanteissa.

Tämä asiakirja linjaa Reisjärven kunnan varainhoidossa ja sijoitustoiminnassa noudatettavat perusteet ja toimintaperiaatteet. Periaatteet linjaavat myös kunnan nykyisen sijoitussalkun varojen käyttöä.

1. VARAINHOITO

Reisjärven kunnan hallintosäännön mukaan (18.12.2024) § 77 kunnan rahatoimen tehtävän on **maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen**. Valtuusto päättää lainan ottamista sekä lainan antamista ja muuta sijoitustoimintaa koskevista periaatteista. Talousarvion- ja suunnitelman hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainauksen ja vieraan pääoman muutoksista. Muista rahoitukseen liittyvistä asioista päättää kunnanhallitus. Kunnanhallitus voi siirtää lainan ottamisen ja sijoitustoimintaa koskevaa toimivaltaansa edelleen muille toimielimille ja viranhaltijoille.

Varainhankinnalla tarkoitetaan kunnan oman toiminnan rahoittamista vieraalla pääomalla. Kunnan rahoituslähteitä ovat verotulot, valtionosuudet, toimintatuotot sekä vieraan pääoman ehtoinen rahoitus. Tuloilla katetaan kunnan käyttömenot, investoinnit ja lainanhoitomenot. Tavoitteena on, että velkaa käytetään lähinnä vain kunnan pitkän tähtäimen taloutta tukevien investointien rahoittamiseen. Tällaisia rahoituskohteita ovat muun muassa kunnan elinvoiman ja palvelujen tuottamiseen sekä tulojen lisäämiseen, kustannusten pienentämiseen ja tuottavuuden parantamiseen tähtäävät investoinnit.

Tyypillisimpiä investointien rahoitusmuotoja ovat lainarahoitus, leasingrahoitus ja elinkaarimalli. Tässä asiakirjassa varainhankinnalla tarkoitetaan korollisen vieraan pääoman hankintaa eli lainarahoitusta.

1.1 Varainhankinnan yleiset periaatteet

Varainhankinnan (ottolainauksen) periaatteiden tavoitteena on määrittää Reisjärven kunnan pitkäaikaisen vieraan pääoman hankintaa ja siihen liittyvien riskien hallinnan keskeisimmät periaatteet. Varainhankinnassa tulee kuitenkin aina ottaa huomioon kulloinenkin rahoitustarve ja markkinatilanne ja toimia sen hetkissä olosuhteissa kokonaisuutena parhaalla mahdollisella tavalla.

Vaikka hankintalakia ei sovelleta liiketoimiin, joilla kunta hankkii rahaa tai pääomaa, silti Reisjärven kunta kilpailuttaa rahoitustarpeensa markkinoilla. Varainhankintaa voidaan kuitenkin erillisen harkinnan mukaan tehdä myös ilman kilpailutusta tilanteessa, jossa ajoituksen hyödyntäminen ja vertailukelpoisten tarjousten puute eivät puolla kilpailutusta.

1.2 Varainhankinnan vaihtoehdot

Vieraan pääoman hankinta voidaan jakaa lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen lainanottoon. Lyhytaikainen laina erääntyy maksettavaksi yhden vuoden tai sitä lyhyemmän ajan kuluessa. Tätä pidemmät lainat ovat pitkäaikaisia. (KPL 4:7.1 §.) Lyhyt- ja pitkäaikaista rahoitusta tasapainottamalla turvataan kunnan maksuvalmiuden riittävyys muuttuvissa olosuhteissa. Vieraalla pääomalla on aina takaisinmaksuvelvoite.

Lyhytaikainen rahoitus turvataan pääasiassa kuntatodistusohjelmalla. Kuntatodistusten samanaikainen yhteismäärä perustuu valtuustoon päätöksen mukaisiin kuntatodistussopimuksiin rahoituslaitosten kanssa.

~~Kuntatodistusten samanaikainen yhteismäärä voi olla enintään 30 % lainakannasta.~~ Lyhytaikaisen rahoituksen käytön ja rahoitusmuodon ratkaisee viime kädessä tarkoituksenmukaisuus ja markkinatilanne.

Pitkäaikaisina rahoitusinstrumentteina käytetään rahoitus- ja vakuutuslaitosten velkakirjalainoja, leasingrahoitusta tai pääomamarkkinoilla liikkeelle laskettuja joukkovelkakirjoja. Pitkäaikaisen rahoituksen (talousarviolainat) ottovaltuuden päättää valtuusto talousarvion käsittelyn yhteydessä. Kunnan pitkäaikaisen vieraan pääoman hankinta toteutetaan ensisijaisesti kahden välisillä velkakirjalainoilla. Laina-aikaa tarkastellaan lainan tarpeen, investoinnin, käyttöiän ja poistojen mukaisesti. Lainasalkun hoidossa on huomioitava riittävä taloudellinen hajauttaminen. Rahoitusratkaisun valinnassa tulee ottaa huomioon rahoituskustannusten lisäksi valittavan vaihtoehdon ominaisuudet ja soveltuvuus ko. tilanteeseen, kuten vaihtoehtoon liittyvät vastuut ja kunnan maksukyky. Rahoituskohteen varainhankinta voi koostua myös eri vaihtoehtojen yhdistelmästä.

Kunta voi ottaa sekä kiinteäkorkoisia että vaihtuvakorkoisia lainoja. Varainhankinnan ratkaisuihin tulee aina huomioida kokonaistaloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus.

1.3 Varainhankinnan riskit, niihin varautuminen ja niiltä suojautuminen

Riskienhallinnan lähtökohtana tulee olla markkinatilanteen aktiivinen seuraaminen, riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen. Varainhankinnan riskit ovat rahan hintaan, markkinakorkoihin, saatavuuteen ja erääntyvien lainojen uudelleen rahoittamiseen liittyviä riskejä.

Riskit

Hintariski on rahan hintaan liittyvä riski. Hintariski muodostuu rahoituksen riskipreemiosta (= lainan marginaali), joka on markkinakoron päälle lisättävä velallisen riskipremio. Rahan kokonaishinta muodostuu lähtökohtaisesti viitekorosta ja marginaalista, johon vaikuttaa merkittävästi yleinen taloudellinen tilanne.

Markkinariski tarkoittaa markkinakorkojen muutosta rahoitusmarkkinoilla, joka ilmenee ennakoimattomana korkojen muutoksena.

Saatavuusriski muodostuu talous- ja rahamarkkinatilanteen aiheuttamista rahan saatavuusvaihteluista. Saatavuusriskiä voi syntyä markkinoiden ja lainsäädännön muutosten aiheuttamista rahan saatavuuteen liittyvistä tekijöistä. Huonossa markkinatilanteessa myös kunnan rahoituksen saatavuus voi vaikeutua.

Jälleenrahoitusriski liittyy erääntyvien lainojen takaisinmaksun rahoittamiseen uudella lainanotolla. tarkoittaa tilannetta, jossa rahoitusta ei ole saatavilla riittävästi tai sen hinta on merkittävästi korkea. Tämä voi johtua esimerkiksi lainanottajan alentuneesta luottokelpoisuudesta tai rahoitusmarkkinoiden häiriöistä.

Lyhytaikainen rahoitus on tavallisesti edullisempaa kuin pitkäaikainen rahoitus, mutta sisältää suuremman jälleenrahoitusriskin.

Riskeihin varautuminen

Varainhankintaan liittyviin riskeihin pyritään varautumaan ja niiltä suojautumaan rahoituslähteen, lainaajan, lyhennystavan ja korkoperusteen mukaan. Laina-aikajakaumalla tavoitellaan lainojen tasaista erääntymistä sekä vuositasolla että pidemmällä aikavälillä, jolloin myös jälleenrahoitusriski pienenee. Kunnan luottokelpoisuuden säilyttämisellä on myös merkitystä varainhankinnan riskeiltä suojautumisessa.

Hintariskiä hallitaan ottamalla lainarahoitusta pitkillä marginaalisidonnaisuuksilla.

Markkinariskin hallitsemiseksi keskeistä on korkokustannusten minimointi pitkällä aikavälillä. Tavoitteena on minimoida korkojen muutosten vaikutusta kunnan talouteen, mikä osaltaan helpottaa maksuvalmiuden ennustettavuutta ja taloussuunnittelua.

Korkoriskiä hallitaan ensisijaisesti laina-aika- ja korkosidonnaisuusjakaumalla, vasta toissijaisesti suojauksilla. Jokaisen uuden lainasopimuksen yhteydessä luottoehtojen vaikutusten arviointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Kiinteäkorkoinen laina voidaan erillisellä sopimuksella muuttaa vaihtuvakorkoiseksi ja päinvastoin. Muutoksen tulee perustua jäljellä olevan laina-ajan ja korkotason kehityssuunnan mukaiseen laskelmaan siten, että lainan rahoituskustannukset eivät nouse.

Saatavuusriski realisoituu pitkäaikaisen rahoituksen hinnan noustessa tai saatavuuden heikentyessä. Saatavuusriskiä hallitaan hyödyntämällä rahoitusvaihtoehtoja monipuolisesti.

Jälleenrahoitusriskiä hallitaan kassasuunnittelulla sekä laina-aikoja hajauttamalla ja pidentämällä. Pitkät laina-ajat lisäävät kassavirtojen ennustettavuutta muuta nostavat kustannuksia, joten optimaalinen rahoitus rakentuu edullisemmasta lyhytaikaisesta ja kalliimmasta pitkäaikaisesta rahoituksesta. Jälleenrahoitusriskiä pienennetään myös riittäville kassavaroilla, joilla turvataan maksuvalmius kaikissa olosuhteissa vähintään yhden kuukauden kassamenoja vastaavaksi.

Suojaamisen periaatteet

Suojaus on yksi keino minimoida rahoitusriskejä. Suojaus on rahoitusriskin vakuuttamista tulevaisuuden varalle. Suojauksilla voidaan hallita tai poistaa korkojen nousun haitallisia vaikutuksia. Korkosuojattuja ovat kiinteäkorkoiset lainat, joiden korko pysyy muuttumattomana. Vaihtuvakorkoiset lainat, joiden korko muuttuu vähintään kerran vuodessa, ovat puolestaan korkosuojaamattomia.

Korkoriskin suojaamiseksi kunta voi suojauskeinona tehdä myös koronvaihto- ja johdannaissopimuksia. Johdannaisten käytön tarkoituksena on lainasalkun korkoriskin hallinta, jolloin johdannaisia käytetään vain suojaamistarkoituksissa. Johdannaisinstrumenteissa toisena osapuolena tulee olla hyvän luottokelpoisuuden omaava rahoituslaitos.

Koronvaihto- ja johdannaissopimuksista päättää aina erikseen valtuusto tapauskohtaisesti.

Suojauksen tavoitteena tulee korkokustannusten tason lisäksi olla korkokustannusten ennakoitavuuden paraneminen.

1.4 Varainhoidon seuranta

Kunnan varainhankinnasta (rahoituksen kokonaismäärästä rahoitusmuodoittain) raportoidaan vuosittain kunnanhallitukselle ja valtuustolle osavuosisraportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä kunnan talousraportointia koskevien ohjeiden mukaisesti.

~~Varainhankinnan periaatteet tarkistetaan valtuustokausittain.~~

2 SIIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kunnan toimialaan liittyvää sijoittamista sekä kassavarojen sijoittamista. Lisäksi kunnalla voi olla toimeksiantona sijoitettavia lahjoitusrahavaroja. Sijoitustoiminnan tavoitteena on turvata kunnan maksuvalmius kaikissa markkinatilanteissa. Sijoitustoiminnan periaatteena on sijoitusriskien hallinta ja sijoituksille saatava kohtuullinen tuotto.

Reisjärven kunnan sijoitussuunnitelmassa on yksityiskohtaisemmat ohjeet muun muassa omaisuuslajien allokaation, sijoituksilta haettavan tuoton, sijoitusajan ja hyväksyttävien sijoituskohteiden osalta.

Sijoitustoimintaa ohjaavat linjaukset

Sijoitustoimintaa on hoidettava suunnitelmallisesti siten, että kunnan maksuvalmius turvataan, sijoitustoimintaan liittyvät riskit tiedostetaan ja riskeiltä pyritään suojautumaan etukäteen. Sijoitustoiminnan ensisijainen tavoite on pääoman reaaliarvon (ostovoiman) säilyttäminen. Toissijainen tavoite on mahdollisimman hyvän tuoton saaminen määritetyn riskitason puitteissa. Sijoitustoiminnan tulee olla taloudellisesti tuottavaa, vähäriskistä ja omaisuuden turvaavaa. Sijoitusten rahoittaminen lainanotolla tulee kysymykseen vain kunnan toimialaan liittyvissä sijoituksissa.

Reisjärven kunnan varat sijoitetaan tuottavasti, turvallisesti sekä vastuullisesti. Sijoitustoiminnassa on huomioitava kunnan maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaaminen. Sijoitustoiminta jaetaan kahteen osa-alueeseen. Sijoitustoiminnan aikahorisontti on pitkän aikavälin sijoituksissa erittäin pitkä. Kunnalla ei ole näköpiirissä olevaa tarvetta käyttää pitkän aikavälin sijoituksia operatiivisiin tarkoituksiin. Pitkän aikavälin sijoitukset ovat kuitenkin aina käytettävissä myös operatiiviseen toimintaan tarvittaessa.

Lyhyen aikavälin kassanhallinta on tyypillisesti vuoden sisäistä tai lähtökohtaisesti alle 2 v mittaista. Jos kassanhallinnan sijoituskohteissa havaitaan pidempiaikaista varallisuutta, se tullaan siirtämään paremman tuotto-odotuksen piiriin pitkän aikavälin sijoitussalkkuun. Kassanhallinnan tärkeimpänä asiana nostetaan esille sijoitusten likviditeetti ja laaja hajautus.

~~Vähimmäisvaatimuksena on sijoituksen reaaliarvon säilyttäminen ja sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvien kulujen kattaminen.~~

Sijoitukset tehdään yksinomaan viranomaisten valvonnassa olevien vakiintuneiden ja hyvämaineisten pankkien, varainhoito- ja sijoituspalveluyritysten tai rahastoyhtiöiden kautta tai niiden välityksellä.

Toimialasijoittaminen

Toimialasijoittamisella tarkoitetaan oman tai vieraan pääoman ehtoisia sijoituksia, joiden tarkoituksena on tukea ja edistää kunnan tehtäviin liittyviä päämääriä, kuten palvelutuotannon järjestämistä, elinkeinorakenteen muutosta tai työllisyyden turvaamista kunnan tai seutukunnan alueella. Toimialasijoittamista voidaan tehdä pääomasijoituksin osakepääomaan tai antamalla antolainoja.

Kunnan sijoitustoiminta (vieraan ja oman pääoman sekä lahjoitusvarojen käyttö) tulee kohdentaa ensisijaisesti elinvoimaa, kasvua ja työllisyyttä edistäviin kohteisiin. Tällaisia kohteita ovat esimerkiksi asuntotuotanto, infra ja yritysten toimintaedellytysten edistäminen. Vieraan pääoman käyttö kohdennetaan kunnan pitkän tähtäimen taloutta tukevien investointien rahoittamiseen.

Toimialasijoituksissa kunnan tulee huolehtia, että toimintaan sijoitettu pääoma on turvattu ja kunnalla on sijoitettuun pääomaan nähden riittävät vaikutusmahdollisuudet sijoitetussa yhtiössä esimerkiksi määräys- tai päätäntävällän osalta. Toimialaan liittyvät rahoitukset on mahdollista toteuttaa myös lainanotolla.

Sijoituskohteen toimiala tai toimintatavat eivät saa olla ristiriidassa kunnan tehtävien, yhteiskunnallisten velvoitteiden ja periaatteiden kanssa.

Antolainaus

Kunta myöntää lainoitusta kunnan taloudellisen kestäkyvyn puitteissa ensisijaisesti vain omille konserniyhteisöille. Muille yhteisöille kunta myöntää lainaa tapauskohtaisesti vain työllisyyttä ja kunnan elinvoimaisuutta edistäviin tai muutoin erityisen merkittäviin kohteisiin tai hankkeisiin.

Kunnan tulee takauksia ja lainoja myöntäessään huomioida kuntalain 129 §, jonka mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla.

Antolainauksesta peritään pääsääntöisesti markkinahintainen korko. Lainoituksesta ei saa aiheutua kunnalle eikä luotonsaajalle sanktioita muun muassa tukipäätösten muodossa.

Kassavarojen sijoittaminen

Kassavarojen hallinnan lähtökohtana on maksuvalmiuden pitäminen hyvänä ja maksuliikennevarojen pitäminen riittävän suuruisena niin, että kunta kykenee suoriutumaan lyhytaikaisista velvoitteistaan, joita ovat muun muassa kassasta tehtävät maksut ja lainojen lyhennykset. Tavoitteena on, että kassavaroilla turvataan kunnan maksuvalmius noin kuukaudeksi.

Kassavarojen sijoittamista tarkastellaan ensisijaisesti maksuvalmiuden ylläpitämisen ja kunnan taloudellisen tuloksen kannalta, eikä sen liittymistä kunnan tehtäviin edellytetä.

Kassanhallinnassa tavoitellaan 2–5 % tuottoa, mutta kuitenkin kunnan vallitsevan varainhankinnan kesikoron ylittävää tuottotasoa.

Kassavaroilla tarkoitetaan maksuliikennevaroja ja kassaylijäämää. Maksuliikennevaroja ovat rahalaitosten käyttötileillä olevat varat ja käteisvarat. Kassaylijäämää ovat rahoitusarvopaperit ja pankkisaamiset. Kassavaroja käytetään lähtökohtaisesti kunnan maksuvalmiuden ylläpitämiseen ja turvaamiseen.

Sijoitettavilla kassavaroilla tarkoitetaan kassaylijäämää, joka ei ole sidottu maksuliikenteen ylläpitoon. Kassavaroja sijoitetaan likvideihin eli nopeasti maksamiseen käytettäviin kohteisiin, joissa tuotto-odotus on tavoiteltavaa, mutta ei ensisijainen tavoite.

Se osa kassavaroista, jota ei maksuvalmiussuunnitelman mukaan tarvita päivittäisten maksuvelvoitteiden hoitamiseen, voidaan sijoittaa lyhytaikaisiin instrumentteihin, joissa hinta- ja luottoriskit ovat vähäiset.

Riittävä osa varoista tulee olla sijoitettuna likvideihin sijoituskohteisiin jälkimarkkinakelpoisesti, jolloin varojen nopea rahaksi muutettavuus on mahdollista.

Pitkäaikaista kassavaroja voidaan sijoittaa kohteisiin, joissa riski pääoman tai sen koron menettämisestä on vähäinen.

Kassavarojen sijoituskohteet ja -palvelut on kilpailutettava silloin, kun siihen käytännössä on mahdollisuus ja se on kunnan kannalta tarkoituksenmukaista.

Lahjoitusvarojen sijoittaminen

Lahjoitusvarat voivat olla rahoitusarvopapereita, rahaa ja pankkisaamisia, kiinteää omaisuutta tai muuta irtainta omaisuutta.

Mikäli lahjoitusvarojen käytöstä ei ole määrätty lahjakirjassa tai testamentissa, tehdään niiden käytöstä tai sijoittamisesta erillinen päätös. Päätöksen lahjoitusvarojen käytöstä tekee valtuusto. Lahjoitusvarojen käyttöä voivat ohjata myös Valtionkonttorin päätöksestä ilmenevät omaisuuden käyttötarkoitukset.

2.1 Kunnan arvopaperisalkku

Reisjärven kunta on sijoittanut Revon Sähkö Oy:n osakkeiden myynnistä saamansa varat kunnanvaltuustossa (15.6.1999 § 33) linjattujen pääperiaatteiden mukaisesti arvopapereihin. Valtuuston päätöksellä sähköosakkeiden myynnistä saatujen varojen sijoituspäätöksessä on tullut huomioida ensisijaisesti mahdollisimman riskittömät sijoituskohteet ja vasta toissijaisesti huipputuottotavoite. Edelleen päätöksessä on linjattu, että vanhoja lainoja maksetaan pois siltä osin kuin lainakorot ylittävät selvästi sijoituksilla saavutettavan tuottotason.

Lisäksi kunnanhallitus on (27.10.2003 § 142) linjannut, että korkoinstrumenttien ja osakesijoitusten perusallokaatiosta korkeintaan 50 % voi olla sijoitettuna euroalueen ulkopuolelle.

Arvopaperisalkkua hoitaa sopimuksen mukaisesti ammattimainen salkunhoitaja. Salkunhoitajan raportoinnin (lokakuu 2018) mukaan arvopaperisalkku on kokonaisuudessaan ollut tuottoisa. Toisin sanoen arvon muutos alkuperäiseen hankinta-arvoon verrattuna on ollut vallitsevaa talletuskorkotasoa parempi. Arvopaperisalkun tuottoja on tuloutettu hyvässä markkinatilanteessa.

Arvopaperisalkun käyttö

Arvopaperisalkulla tavoitellaan kunnan lainoista maksettavaa korkoa parempaa optimaalista tuottoa. Arvopaperisalkun varoja on käytetty talousarvion ja erillisten päätösten mukaisesti 500.000 euroa Kiinteistö Oy Reisjärven Vuokratalojen pääomasijoitukseen ja (KVALT 12.12.2017 § 96, KHALL 11.6.2018 § 86) ja kunnan uuden päiväkodin rakentamisen rahoittamiseen (KVALT 17.12.2018 § 75, KVALT 30.1.2019 § 7).

Arvopaperisalkun varoja voidaan käyttää kunnan ottolainojen maksamiseen, mikäli lainojen korkotaso ylittää arvopaperisalkun sijoituksista saatavan tuottotason.

Arvopaperisalkun varoja voidaan käyttää purkamalla sijoituksia tai sijoittamalla uudelleen talousarviossa hyväksyttyihin tai erillisellä valtuuston päätöksellä määriteltyihin kohteisiin.

Arvopaperisalkun varojen käytön tulee kohdentua ensisijaisesti kunnan elinvoiman ja palvelujen tuottamiseen tai tuottavuuden parantamiseen tähtääviin kuntalaisia palvelevien investointien rahoittamiseen.

Riskit

Arvopaperisalkun kohdalla riski tarkoittaa epävarmuutta sijoitusten tulevasta hinnasta eli hankintahinnan ja myyntihetken markkina-arvon erotuksesta. ~~Vaikka kunnan arvopaperisalkun hajauttaminen eri omaisuuslajien kesken toisaalta hajauttaa tuotto-riskiä, se myös luo tuotto-odotuksiin kohdistuvia riskejä.~~ Arvopaperisalkun tuotto-odotuksille riskejä luovat ennen kaikkea globaalit poliittiset ja taloudelliset epävarmuustekijät sekä talouskasvun vaihtelut.

Riskeihin varautuminen

Arvopaperisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset eri omaisuusluokkiin parasta mahdollista tuottoa tavoitellen. Normaaliolosuhteissa sijoituskokonaisuuden riski (arvonvaihtelu) määräytyy keskeisiltä osin mukana olevien osakkeiden ja vaihtoehtoisten sijoituskohteiden osuuden perusteella.

Arvopaperisalkun allokatiota voidaan muuttaa vähäriskisiin reaalisijoitusluokkiin, kuten metsä-, tontti- ja kiinteistö-sijoitusluokkiin kunnanhallituksen päätöksellä.

Arvopaperisalkun sisällön painotuksen muutoksia koskevan päätöksenteon tueksi pyydetään aina salkunhoitajalta asiantuntijanäkemyks.

Sijoituskohteiden valinnassa tulee pitäytyä sellaisissa kohteissa, jotka on mahdollista myydä nopeasti ja jotka ovat julkisen kaupankäynnin kohteena tai joille myyjä takaa jälkimarkkinan.

Uusissa sijoituksissa eri omaisuuslajien osuus salkussa ja vaihteluvälit määritellään erikseen sijoitusajankohdan markkinatilanne huomioiden.

Sijoitusten hajauttaminen ja perusallokaatio

Sijoitussalkun hajauttaminen on keskeisin riskienhallinnan elementti. Perusallokaatiossa määritetyn omaisuusluokka-allokaation lisäksi hajautuksessa tulee huomioida vähintään myös riittävä maantieteellinen ja sektorikohtainen hajautus.

Sijoitussalkun perusallokaatio määrittää salkun pitkän aikavälin riskitason sekä odotetun tuoton. Salkun perusallokaatio jakautuu tyypillisimmin kolmeen omaisuusluokkaan: osakesijoituksiin, korkosijoituksiin ja vaihtoehtoihin sijoituksiin. Sallituilla vaihteluväleillä määritetään omaisuusluokittain ne reunaehdot, joiden puitteissa perusallokaatiosta voidaan poiketa. Perusallokaatiosta poikkeaminen on eri markkinatilanteissa perusteltua. Noususuhdanteessa salkun riskitasoa voidaan sallittujen vaihteluvälien puitteissa nostaa. Vastaavasti epävarmuuden lisääntyessä salkun riskitasoa voidaan laskea perusallokaation mukaista tasoa maltillisemmaksi.

Salkun perusallokaation taustalla olevia oletuksia olisi hyvä tarkastella vähintään vuosittain. Perusallokaation määrittämisessä tulisi huomioida eri omaisuusluokkien pitkän aikavälin tuotto-odotukset ja riskiarviot. Erityisesti riskillisempien omaisuuslajien (esim. osakkeet) lyhyen aikavälin tuotto-odotuksiin sisältyy runsaasti epävarmuutta.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu kunnan tavoiteltu pitkän aikavälin perusallokaatio, josta voidaan poiketa markkinatilanteen mukaan oheisten vaihteluvälien puitteissa.

	Osakkeet	Korot	Vaihtoehtoiset
Perusallokaatio	40 %	40 %	20 %
Vaihteluvälit	0-60 %	30-100 %	0-40 %

Pitkän aikavälin sijoitustoiminnassa tavoitellaan maltillisella riskillä 4–6 % tuottoa.

Kunnanhallitus määrittää tarkemmin sijoitussalkun perusallokaation päättäessään sijoitustoiminnan käytännön toteutuksesta sijoitussuunnitelmassa.

2.2 Varainhoitajan käyttö

Arvopaperisijoituksissa käytetään aina varainhoitajapalveluja. Kunta voi antaa varojen hoidon yhden tai useamman varainhoitajan hoidettavaksi. Varainhoitosopimukset tehdään ensisijaisesti täydenvaltakirjan periaatteella. Varainhoitopalvelut kilpailutetaan ja niistä päättää kunnanhallitus.

Valitun palveluntuottajan kanssa solmitaan omaisuudenhoitoa koskeva varainhoitosopimus. Valitun palveluntuottajan kanssa voidaan myös solmia vakuutusluokista annetun lain 18 §:n mukainen sijoitussidonnainen kapitalisaatiosopimus. Kapitalisaatiosopimuksilla voidaan minimoida hallinnollinen työ mm. kirjanpidon suhteen. Sijoitustoiminnan päivittäisestä toiminnasta vastaa talousjohtaja/kunnanjohtaja aina kulloisenkin sijoituspolitiikan antamien raamien puitteissa.

2.3 ~~Kielletyt sijoituskohteet ja menettelyt~~ Sijoituskohdevalinta ja sallitus sijoituskohteet

~~Kunta ei tee suoria osakesijoituksia kassavarojen sijoittamisessa. Välillisesti esimerkiksi rahaston kautta sijoitettaessa edellä mainittujen sijoituskohteiden ja menettelyjen käyttö on mahdollista, mutta ne eivät saa muodostaa määräävää osaa yhdessä eikä erikseen kyseessä olevasta rahastosta tai muusta sijoituskokonaisuudesta.~~

~~Kunnan suorina sijoituksina kiellettyjä sijoituskohteita ja menettelyjä ovat osakkeiden päiväkauppa, osakelainaus, sijoittaminen johdannaisinstrumentteihin lisätuottojen saavuttamiseksi sekä sijoittaminen muuhun kuin euroissa noteerattaviin kohteisiin.~~

Sijoituskohteiden valintaa ohjaa ensisijaisesti valittujen varainhoitajien salkunhoitajat. Yksittäisten sijoituskohteiden valinta ei siis jää kunnan vastuulle. Kunta määrittää sijoitustoiminnan riskiä ja tuotto-odotusta ohjaavat allokatiiorajat sijoitussuunnitelmassa.

Sijoitustoiminnassa sallitaan suorat korko- ja osakesijoitukset, rahastot, sijoituskorit, indeksiosuusrahastot, pääomarahastot ja muut vaihtoehtoiset rahastot. Sijoitustoimintaa voidaan tehdä sekä täyden valtakirjan että konsultatiivisella varainhoidolla.

2.4 Sijoitustoiminnan seuranta

Omaisuuslajien jakaumaa, muutoksia jakaumassa, kustannuksia ja riskitasoa seurataan kunnan kirjanpidosta ja varainhoitajan raporteilta. Raportoinnilla tulee saada sijoitetusta kokonaisvarallisuudesta riittävät ja ajantasaiset tiedot seurantaan ja päätöksentekoa varten.

Kunnan sijoitustoiminnasta raportoidaan vuosittain kunnanhallitukselle ja valtuustolle osavuositraportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä kunnan talousraportoinnin ohjeiden mukaisesti.

Sijoitustoiminnan periaatteet päivitetään valtuustokausittain.

3 VOIMAANTULO

Nämä varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteet tulevat voimaan kunnanvaltuuston hyväksymisen jälkeen 1.12.2025 lukien.

Varainhoidon ja sijoitustoiminnan periaatteet päivitetään valtuustokausittain.